

TOPSECTOR

TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Innovatie – en subsidienieuws vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen – 27 november 2015

Nieuwsbrief¹ vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen over de mogelijkheden voor ondersteuning van kennis- en innovatieprojecten via internationale, nationale en regionale subsidie programma's.

Inhoudsopgave

Europa

7th European Innovation Summit, Brussels, 7-10 December 2015	3
H2020 calls open: 16 miljard voor Horizon 2020 in 2016-2017	4
A whole range of H2020 calls opened the 27 th of October	5
RVO.nl tekent samenwerkingsovereenkomst met Eureka	6
Successful ERA-NET Cofund proposal on monitoring and mitigation of agricultural and forestry greenhouse gases (GHG) – ERA-GAS	7
ENSUF Call: ERA-NET Cofund Smart Urban Futures	8
Horizon 2020: 560 million Euros to boost farm productivity and sustainability and rural growth	9
25.000 euro voor ontwikkeling van Interreg-project	11
INTERREG-subsidiemiddelen voor grensoverschrijdende projecten toegezegd	11
Tweede Projectoproep Interreg 2 Zeeën-programma	12
Food & Business Global Challenges Programme (GCP)	13

Nationaal

Drie toekenningen in NWO Open Programma	15
InnovatiePrestatieContracten (IPC)	15
NWO call Solar to Products	16
Groenteveredelaar Rijk Zwaan steekt € 110 mln in R&D	17

¹ Berichtgeving is mede gebaseerd op de Subsidie- en innovatienieuwsbrief van de International helpdesk van Wageningen International.

CBS-cijfers Agrifoodsector: meer toegevoegde waarde en export	17
Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016	18
Chinees-Nederlands onderzoek krijgt nieuwe impuls	19
Ministers Kamp en Dekker reageren op advies AWTI over ontwikkeling topsectorenaanpak	20
Adviesraad: 'Topsectoren missen prikkels om samen te werken'	21
Maatschappelijk verantwoord innoveren richt zich vanaf 2016 op alle topsectoren	21

Regionaal

Provincie Gelderland steekt € 100 mln in 'meer groei, meer banen'	22
Provincie Zuid-Holland: Extra geld naar biobased economie	22
Nieuwe subsidie voor het mkb in Noord-Nederland	24
Internationale aandacht voor Overijsselse Agro&Food innovaties	24

EUROPA

De Europese commissie (EC) heeft een EU-strategie 2020 geformuleerd met 3 prioriteiten (*smart growth, sustainable growth, inclusive growth*) met 5 ambitieuze doelen (werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale cohesie, energie/klimaat) en 7 *flagship initiatives*, waaronder de Innovation Union. Met Innovation Union beoogt de EU om van Europa een wereldspeler te maken op gebied van wetenschap, de wijze van samenwerking tussen publieke en private partijen revolutionair te veranderen, en knelpunten weg te nemen zodat ideeën sneller hun weg vinden naar de markt.

H2020 is het financiële instrument van de Innovation Union, een instrument voor groei en banen. Dus niet alleen meer gericht op onderzoek, maar ook koppeling aan innovatie met een focus op de maatschappelijke uitdagingen waar de EU voor staat. H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie. Programmering vindt centraal plaats door Brussel. Binnen Europa wordt in toenemende mate (op vrijwillige basis) nationale onderzoeks-programma's op elkaar afgestemd in gezamenlijke Joint Programming Initiatives (**JPI**) en via European Research Activities netwerken (**ERA netten**).

Daarnaast zijn er de zogenaamde Structuur- en investeringsfondsen waarbij programmering decentraal plaatsvindt door de lidstaten. Voor T&U zijn relevant: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (**EFRO**) en Interregionale samenwerking tussen lidstaten (**INTERREG**).

7th European Innovation Summit, Brussels, 7-10 December 2015

The 7th European Innovation Summit will set the stage for the future of innovation in Europe. Taking place from 7-10 December 2015 in the European Parliament in Brussels, the 4-days event will call for a "**Pact for Innovation**". The objective of the "*Pact for Innovation*" is to develop an ambitious vision of what innovation can do for the EU economy and society. The future-oriented bottom-up approach of the Pact will unite a group of local, regional, national and EU innovation stakeholders.

The programme of the 7th EIS focuses **on key-challenges and opportunities in the field of innovation**. The Summit will host numerous sessions and events on Europe's grand challenges in the innovation sector- including pivotal topics such as energy, industry, environment, agriculture, bio-economy, health, transport, safety and security, quantum computing, and the role of regions and cities.

The Summit will provide a platform for leaders in various sectors to discuss the policies and instrument required to promote innovation throughout the economy.

A special focus of the Summit will be placed on **youth involvement**. In order to spark a debate that provides constructive, sustainable and concrete contributions to future EU-policy making, young innovators from all over Europe will actively engage with policy-makers and innovation leaders. In addition, the Summit will serve young innovators as a unique platform to enhance cross-border networking.

More information: <http://www.knowledge4innovation.eu/7th-european-innovation-summit-7-10-december-2015>. Draft programme <http://www.knowledge4innovation.eu/7th-eis-draft-programme>.

H2020

H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie.

H2020 heeft drie pijlers:

Excellent Science met grensverleggend onderzoek en diverse opleidingsmogelijkheden voor wetenschappers (beurzen, uitwisseling, opleiden PhDs);

Competitive Industries met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia en specifieke regelingen voor MBK (SME);

Societal Challenges met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia gericht op maatschappelijke agenda.

H2020 calls open: 16 miljard voor Horizon 2020 in 2016-2017

Bron: Neth-ER

De Europese Commissie heeft op 13 oktober 2015 de tweede generatie calls voor projecten in Horizon 2020 gepubliceerd. In de periode 2016-2017 zal er 16 miljard euro beschikbaar zijn voor onderzoek en innovatie. De deadlines voor de calls kunt u vinden op het Horizon 2020 participant portal.

Impact

Bij de persconferentie zei Carlos Moedas, Europees commissaris voor Onderzoek, Wetenschap en Innovatie: "The focus should be on the impact of this 16 billion euros." Met name de economische en maatschappelijke impact van de onderzoek- en innovatieprojecten zou centraal moeten staan in het nieuwe Horizon 2020 werkprogramma.

Seal of excellence

Van de 16 miljard euro is 2 miljard euro gericht op het mkb. Met name via het sme instrument onderdeel wil de Europese Commissie gaan werken met een zogenaamd seal of excellence. Deze seal of excellence zal worden toegewezen aan projecten die geen EU- financiering krijgen, maar wel van excellente kwaliteit zijn. Deze projecten kunnen met het seal of excellence in aanmerking komen voor regionale financiering, bijvoorbeeld via de Europees Structuur- en Investeringsfondsen.

Tijdslijn calls

Alle afzonderlijke calls zijn gepubliceerd op het participant portal. De deadlines verschillen per werkprogramma. Voor ondersteuning bij het indienen van projectvoorstellen kunt u terecht bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Meer informatie

- Persbericht http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5831_en.htm?locale=en : Commission invests €16 billion in funding for research and innovation over next two years
- Website <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html> : Horizon 2020 Participant Portal
- Website <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/horizon-2020-onderzoek-en-innovatie> : RVO

A whole range of H2020 calls opened the 27th of October

A range of H2020 calls opened the 27th of October.

Within Societal challenge 3 'H2020-LCE-2016-2017'

- **COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY** The submission session is now available for: LCE-36-2016(CSA H2020 H2020- CBBA-2016 ' Awareness-raising and capacity-building for business angels and other early-stage investors The submission session is now available for: CBBA-01-2016(CSA)
- **COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY** The submission session is now available for: LCE-07-2016-2017(RIA), LCE-24-2016(RIA), LCE-08-2016-2017(RIA), LCE-25-2016(RIA), LCE-31-2016-2017(RIA), LCE-23-2016(RIA)

Within Societal Challenge 2 'H2020 H2020-BG-2016-2017'

- **H2020 H2020-BB-2016-2017 Bio-based innovation for sustainable goods and services - Supporting the development of a European Bioeconomy.** The submission session is now available for: BB-01-2016(RIA), BB-06-2016(CSA), BB-04-2016(IA), BB-06-2016(CSA), BB-04-2016(IA)
- **H2020-RUR-2016-2017 Rural Renaissance - Fostering innovation and business opportunities** . The submission session is now available for: RUR-07-2016(RIA), RUR-06-2016(RIA), RUR-14-2016(RIA), RUR-04-2016(RIA), RUR-01-2016(RIA), RUR-11-2016(CSA), RUR-10-2016-2017(CSA), RUR-08-2016(IA)

More information:

https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/call_updates.html

RVO.nl tekent samenwerkingsovereenkomst met Eureka

Op 14 oktober 2015 heeft directeur Internationaal Bas Pulles van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) een samenwerkingsovereenkomst met Eureka gesloten.

Door deze samenwerkingsovereenkomst, verplicht de Europese Commissie zich aan het uitkeren van een top-up. De top-up is een verhoging van het nationale budget van 25% die dankzij de Europese Commissie mogelijk wordt. Deze verhoging maakt financiering van meer projecten mogelijk. Het financieringsbudget bedraagt voor 2014-2015 rond de € 5 miljoen.

Het Eureka-netwerk bestaat uit meer dan 40 landen en stimuleert internationale innovatieve samenwerking. Nederland draagt jaarlijks €28 miljoen bij via het mkb-programma Eurostars en de Eureka-clusters voor ICT en nanotechnologie.

Nederland is koploper in Eureka en is het op één na best scorende land binnen het netwerk voor het aantal goedgekeurde projecten en de slaagkans.

Eurostars

Eurostars is een Europees innovatieprogramma en een initiatief van Eureka en de Europese Commissie. Eurostars helpt onderzoekuitvoerende mkb-bedrijven om marktgerichte technologische ontwikkeling uit te voeren. Eurostars wil de time-to-market van deze nieuwe technologieën verkorten en de technische risico's verkleinen. Kleine bedrijven kunnen zich daardoor sneller ontwikkelen en groeien. Ook andere organisaties kunnen, onder voorwaarden, deelnemen aan Eurostars-projecten. Er moet altijd een samenwerking zijn tussen partijen uit minstens 2 Eurostarslanden.

Meer informatie

www.eurostars-eureka.eu

www.rvo.nl/eurostars

Nieuwsbericht Eureka 'Netherlands the first to sign Eurostars-2 Bilateral Agreement with EUREKA '
<https://www.eurostars-eureka.eu/content/netherlands-first-sign-eurostars-2-bilateral-agreement-eureka>

ERA netwerken

Het doel van een ERA-net is het bevorderen van samenwerking en afstemming van onderzoekactiviteiten in verschillende EU-lidstaten binnen bestaande nationale programmering van onderzoek. Financiering vindt plaats door de afzonderlijke lidstaten (in Nederland door NWO en EZ) en soms ook door de EU (ERA-net Cofund).

Successful ERA-NET Cofund proposal on monitoring and mitigation of agricultural and forestry greenhouse gases (GHG) – ERA-GAS

A second ERA-NET Cofund action is under preparation by the Joint Programming Initiative on Agriculture, Food Security and Climate Change (**FACCE-JPI**) which corresponds to a topic suggested to the European Commission by FACCE-JPI. The proposal, led by Ireland, has been positively evaluated and is now in EC grant agreement preparation. In addition to JPI countries, New Zealand and the US are participating in the ERA-NET.

The consortium consists of 21 partners from European Member States countries, Associated countries and the US and New Zealand. The ERA-GAS Cofund will pool significant national resources in support of this joint programming initiative, with a total budget of between **€13.6 and €13.9 million, including the EU funding top-up.**

The aim of this ERA-NET Cofund is to strengthen the transnational coordination of research programmes and provide added value to research and innovation on greenhouse gas (GHG) mitigation in the European Research Area. The ERA-NET will cover aspects of monitoring and mitigation of agricultural GHG, including such aspects as reducing uncertainties and improving national agricultural GHG inventories (e.g. with ICOS), the role of climatic variability and agricultural and forestry practices for GHG emissions, the technical and economic potential of CH₄ and N₂O mitigation, carbon sequestration and reduced emissions from energy use and pre-chain inputs, emissions/removals certification, economic and policy measures, including trade, barriers to implementation, life cycle assessment. **The call is expected to open in January 2016.**

ENSUF Call: ERA-NET Cofund Smart Urban Futures

Joint Call of the JPI Urban Europe, supported by the European Commission. JPI Urban Europe's fourth call – the ERA-NET Cofund Smart Urban Futures (ENSUF) – supported by the European Commission under the Horizon 2020 programme, **will open mid December 2015**.

Three call topics are defined:

- *Concepts and strategies for smart urban transformation, growth and shrinkage*
- *New dynamics of public services*
- *Inclusive, vibrant and accessible urban communities*

Two-stage procedure

For this call a two-stage procedure will be adopted. In the first stage, consortia are invited to submit pre-proposals. After the submission of the pre-proposals, approximately 50 pre-proposals will be selected. The successful consortia will then be invited to elaborate their ideas to full proposals.

Time Schedule

- Call open: mid December 2015
- Pre-proposal deadline: mid-March 2016
- Invitations for applicants to submit full proposal: May/June 2015
- Full proposal deadline: September 2016
- Funding decisions announced: December 2016
- Start of projects: December 2016–March 2017

Funding

A total amount of public funding of maximum 24.5 M€ will be provided by national and regional funding agencies from 18 European countries, including support from Horizon 2020:

Austria (FFG), Belgium (DGO6, Innoviris, FNRS), Cyprus (RPF), Denmark (IFD), France (ANR), Finland (TEKES, AKA), Italy (MIUR), Latvia (VIAA), Lithuania (LMT), **The Netherlands (NWO)**, Norway (RCN), Poland (NCN), Portugal (FCT), Romania (UEFISCDI), Slovenia (ARRS), Sweden (Formas, Swedish Energy Agency, VINNOVA), Turkey (TÜBİTAK), United Kingdom (AHRC, EPSRC, ESRC, Innovate UK).

European Innovation Partnerships (EIP)

De vorming van European Innovation Partnerships (EIP) is een nieuwe benadering binnen de Europa 2020 Strategie. Doel van EIP is de kloof te dichten tussen wetenschap en praktijk door:

- Kennisdoorstroming te bevorderen via meer praktijkgericht onderzoek (pilots, demo's)
- Input vanuit de praktijk te genereren voor de onderzoekagenda van H2020

Middelen voor EIP-agri komen uit twee bronnen:

- **H2020** (via projecten en netwerken)
- **Rural Development** (via Operational Groups)

Horizon 2020: 560 million Euros to boost farm productivity and sustainability and rural growth

Source: Website EIP Agri

How to renew our farming and food systems to feed 9 billion people with nutritious food? How to develop our farms competitiveness, resource-efficiency and resilience in a changing climate? How to boost rural areas sustainable growth potential? These are some of the core questions which projects financed by the newly published Horizon 2020 work programme for 2016-2017 will have to answer. With an unprecedented budget of 560 million Euros for agriculture, forestry and rural research and innovation, Europe intends to boost investment in food systems and rural development. EIP-AGRI members will find most funding opportunities in the calls "sustainable food security" and "rural renaissance". But they will also be able to benefit from calls spread in different parts of Horizon 2020 such as "SME instrument", "Internet of Things" and "Industry 2020 in the Circular Economy". The new work programme will also give a new boost to the EIP-AGRI with €371 million, spread over 38 topics, dedicated to multi-actor projects which will feed their practical solutions into the network. These projects allow researchers and practitioners to jointly work on innovative solutions that can be applied in the field.

New Horizon 2020 calls for a sustainable agriculture and forestry sector

Horizon 2020 is the largest source of public funding for Research and Innovation from the European Commission. The main opportunities for agriculture and forestry in this new Horizon 2020 work programme for 2016-2017 are grouped in three main calls: "**Sustainable Food Security**", "**Rural Renaissance**" and "**Bio-based innovation**". The main goals of these calls are to:

- *improve farming and food systems' capacity to provide sufficient and healthy food for all, while safeguarding natural resources;*
- *raise the sustainable growth potential for rural areas, through new territorial approaches and business models;*
- *re-industrialise Europe through new bio-based value-chains, securing sustainable biomass supply.*

The Sustainable Food Security call, for instance, will tackle the challenge of how to feed 9 billion people in a sustainable way. It strongly focuses on climate-smart and environment-smart crop and livestock production systems, and also wants to improve the nutritional added value and the safety of food. The Rural renaissance call will invest in better decision-making, in new business models and in people. The solutions that will be created should help rural areas to have it all: more and better jobs, a better environment, and better social and territorial cohesion. The work programme will also explore opportunities brought by digital revolution by investing in robotics and precision farming as well as in an ambitious 30-million Euro pilot action on smart farming and food systems included in the Internet of Things call.

Creating solutions for farmers through multi-actor projects

Horizon 2020 offers the opportunity to find solutions for problems faced by farmers and foresters, by funding projects which jointly involve researchers and practitioners. This new work programme dedicates 371 million Euros to multi-actor projects, spread over 38 topics, including €20 million for thematic networks. The effort is more than doubled compared to the first two years of Horizon 2020.

The idea of a multi-actor approach and thematic networks is to closely involve various actors (farmers and farmers' groups, foresters, advisers, researchers, enterprises and others) throughout the whole project. This cross-fertilisation of ideas between different actors with complementary knowledge should lead to innovative solutions that are more likely to be applied in the field. All results need to be shared through the EIP-AGRI database, to ensure a wide dissemination.

More funding opportunities under Horizon 2020 for 2016

Horizon 2020 also tries to work across different areas and themes to boost innovation. This is why you may also find relevant opportunities for agriculture and forestry in other parts of the Work Programme than societal challenge 2, such as **Greening the economy (Societal Challenge 5)** and **Circular economy (cross-cutting activities)**, the SME dedicated call or "*Internet of things*". The new EIP-AGRI brochure on Horizon 2020 – calls 2016 <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/node/1354> will help you find your way through the different calls and opportunities for 2016.

Interregionale samenwerking binnen EU (INTERREG)

Interreg is een Europese subsidieregeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van duurzame ruimtelijke en regionale ontwikkeling.

Er zijn 3 verschillende Interreg-programma's. Deze zijn gericht op samenwerking:

- in de grensregio's (Interreg A);
- tussen regio's in verschillende landen (Interreg B);
- door heel Europa heen, dus niet gebonden aan een bepaald gedeelte van het grondgebied van de EU (Interreg C).

25.000 euro voor ontwikkeling van Interreg-project

PSR-subsidie draagt bij aan betere logistiek en bereikbaarheid in Europa. Vanaf 1 januari is er subsidie beschikbaar vanuit de "Project Stimulerings Regeling" (PSR). Met deze PSR-regeling krijgen penvoerders met een vestigingsadres in Nederland 25.000 euro subsidie voor de voorbereiding van hun Interreg-project.

PSR voor verder uitwerken projectidee

De Interreg-PSR-subsidie is bedoeld samenwerkingsprojecten in de Interreg-programma's Noord West Europa, Noordzee regio, of Interreg Europe (Europees-brede-projecten). Binnen deze programma's is er 25.000 euro subsidie beschikbaar voor het opzetten en ontwikkelen van projecten die zich richten op bijvoorbeeld logistiek, stedelijke bereikbaarheid, alternatieve brandstoffen en stadsdistributie. Dit bedrag kan vervolgens worden gebruikt om bijvoorbeeld een externe adviseur in te huren die het projectidee verder uitwerkt.

Belangrijkste voorwaarden voor PSR

Om in aanmerking te komen voor de PSR is een aantal voorwaarden belangrijk. Zo moet ten eerste het projectidee worden besproken met de Interreg-contactpersonen bij RVO. Daarnaast moet de PSR worden aangevraagd voordat de Interreg-aanvraag is ingediend. Een derde belangrijke voorwaarde is dat de penvoerder (de officiële aanvrager) van het samenwerkingsverband een non-profitorganisatie is. Dit betekent dat bedrijven wel mee mogen doen als partner, maar het project niet mogen leiden. Dit geldt ook overigens ook voor het hele Interreg-project.

Om gebruik te maken van de Project Stimulerings Regeling raden wij geïnteresseerde organisaties aan hun projectidee voor eind dit jaar aan RVO voor te leggen. Begin 2016 kan dan PSR-subsidie worden aangevraagd. De PSR-subsidie wordt namelijk toegekend op volgorde van binnenkomst, en er is ruimte voor 40 projectaanvragen. Meer informatie: <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/interreg/ondersteuning>.

INTERREG-subsidiemiddelen voor grensoverschrijdende projecten toegezegd

Bron: http://www.edr.eu/nl/news/home/news_id,195/interreg-subsidiemiddelen-voor-grensoverschrijdende-projecten-toegezegd

De Stuurgroep INTERREG/EDR gaf onlangs groen licht voor **vijf nieuwe projecten binnen het INTERREG VA-samenwerkingsprogramma**. In totaal is daarmee circa 16 miljoen euro aan subsidiemiddelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) beschikbaar gesteld voor de regio.

De Ministeries van Economische Zaken van Nederland en van de deelstaten Nedersachsen en Nordrhein-Westfalen, alsmede de provincies nemen deel aan de cofinanciering. In de komende jaren wordt in totaal meer dan 32 miljoen euro in deze grensoverschrijdende projecten geïnvesteerd.

1. Voor het project "**Bio-economie in de Non-Food sector**" stelt de Europese Unie circa 3,9 miljoen euro beschikbaar. Dankzij de cofinanciering door de Niedersächsische Staatskanzlei, het Ministerie van Economische Zaken, alsmede de provincies Drenthe, Flevoland, Fryslân, Gelderland, Groningen, Noord-Brabant en Overijssel en een eigen bijdrage van de betrokken partners kan in totaal circa 7,8 miljoen euro worden geïnvesteerd.

Gezien de steeds schaarser wordende resources wordt binnen het project onderzocht welke biologische resources die tot nu toe werden toegepast, op aardolie gebaseerde materialen kunnen vervangen. De Eems Dollard Regio (EDR) is lead partner. Hogescholen, competentiecentra en universiteiten willen binnen het project een groene productiestructuur ontwikkelen voor de hele Nederlands-Duitse grensregio. De focus ligt op het optimaliseren van de regionale bio-economie waarbij ook hier gevestigde ondernemingen, die actief zijn in deze keten, betrokken worden.

3 Er werd ook groen licht gegeven voor het project **“FOOD2020”**, dat wordt begeleid door het Deutsches Institut für Lebensmitteltechnik e.V. in Quakenbrück. De ontwikkeling van nieuwe producten en processen, het sparen van hulpbronnen bij de productie van levensmiddelen en het behoud van gekwalificeerde medewerkers voor een efficiënt gebruik van de nieuwe technologieën wordt binnen FOOD2020 door het **doelgericht initiëren van innovatieprojecten en haalbaarheidsstudies toegepast op de vraag binnen de voedingsbranche in de Nederlands-Duitse grensregio**. Daarmee wordt binnen het INTERREG-gebied langzamerhand een modelregio opgebouwd voor een toekomstbestendige levensmiddelindustrie. Het project wordt door de Europese Unie met circa 3,4 miljoen euro ondersteund. Dankzij de cofinanciering van het Ministerie van Economische Zaken, de provincies Drenthe, Flevoland, Fryslân, Gelderland, Groningen, Limburg, Noord-Brabant en Overijssel, alsmede de Niedersächsische Staatskanzlei en het Ministerium für Wirtschaft, Energie, Industrie, Mittelstand und Handwerk van de deelstaat Nordrhein-Westfalen en een eigen bijdrage van de betrokken projectpartners, kan in totaal 5,2 miljoen euro worden geïnvesteerd.

Tweede Projectoproep Interreg 2 Zeeën-programma

Het Toezichtcomité van het Interreg 2 Zeeën-programma heeft een officiële overeenstemming bereikt over de planning van de 2de Projectoproep.

De eerste fase (Conceptnota) zal geopend worden op 9 november 2015 en zal sluiten op 4 januari 2016. De tweede fase (Aanvraagformulier) opent op 14 maart en sluit op 5 mei 2016.

Gelieve te noteren dat deze 2de oproep openstaat voor alle specifieke doelstellingen van het Programma. De Terms of Reference voor de 2de oproep zullen op 9 november 2015 gepubliceerd worden.

Hier <http://www.interreg4a-2mers.eu/2014-2020/call-2-how-to-apply/nl> vindt u meer informatie over de planning van de volgende oproepen.

OVERIG INTERNATIONAAL

Food & Business Global Challenges Programme (GCP)

Bron: NWO site

GCP financiert onderzoek dat leidt tot inzichten in problematiek vraagstukken rond voedselzekerheid en de invloed daarvan op regionale en lokale voedselzekerheid en 2) de rol van private sector ontwikkeling. Transdisciplinaire voorstellen kunnen worden ingediend door consortia van onderzoekers en diverse publieke en private partners uit Nederland en ten minste één laag- en middeninkomensland. Bedrijven worden in het bijzonder opgeroepen om te participeren.

LET OP: indienen vanaf 23 november 12.00 uur

NWO gaat tussen 13 en 23 november 2015 over op het nieuwe online aanvraag- en rapportagesysteem ISAAC. Dit betekent dat u pas vanaf 23 november 12.00 uur een aanvraag kunt indienen voor dit financieringsinstrument.

Meer informatie staat in de *call for proposals*.

<http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/wotro/food-business-gcp---call-for-full-proposals/Call+for+proposals+GCP-3+full+proposal+phase-pdf.pdf>

Waarvoor

Het doel van het Food & Business Global Challenges Programme (GCP) is het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek en innovatie (technologische, organisatie, beleidsmatige en sociale innovaties) dat bijdraagt aan stabiele toegang tot betaalbaar, veilig en voedzaam voedsel voor bevolkingsgroepen in lage en middeninkomenslanden die kwetsbaar zijn en geen of weinig toegang hebben tot voorzieningen.

De Regiegroep van het Food&Business kennisplatform heeft na consultatie met internationale experts twee onderzoeksrichtingen geïdentificeerd voor deze call for proposals: i) Duurzame voedselsystemen; ii) Urbanisatie en uitdagingen voor voedsel- en nutritie zekerheid. Onderzoeksvoorstellen worden geacht zich op één van deze of beide foci te richten.

Voor wie

Voorstellen kunnen worden ingediend door consortia van onderzoekers en diverse publieke en private partners uit Nederland en ten minste één laag- en middeninkomensland.

De coördinator van het consortium (de hoofdaanvrager) is een gepromoveerde senior onderzoeker van een Nederlands onderzoeksinstituut (partner 1). Andere consortiumpartners zijn ten minste één senior onderzoeker van een onderzoeksinstituut uit een laag- of middeninkomensland (partner 2), en ten minste één andere (niet-academische) partner van een publieke of private organisatie uit een laag- en middeninkomensland (partner 3). Partner 3 kan van iedere publieke of private organisatie zijn die kan worden beschouwd als actor of stakeholder in voedselzekerheid. Additionele partners van (andere) lage- en midden inkomenslanden of hoge inkomenslanden zijn welkom.

Wat aanvragen

Integrated Projects (IP)

- De maximum subsidie voor een IP bedraagt 600.000 euro voor een periode van 4 jaar.
- Cofinanciering van partners van ten minste 20% van het totale budget is verplicht, dit kan in-kind of in cash worden bijgedragen.

Financiering kan worden gebruikt voor:

- Personeelskosten voor ondersteunend personeel en promotie, postdoc, junior en/of senior onderzoekers;

- Kosten voor kennis, onderzoek en innovatie; Kosten voor capaciteitsontwikkeling en kennisdeling
Overhead

Wanneer

De sluitingsdatum voor het indienen van een volledige **IP aanvraag is 5 Januari 2016, 12:00 uur CET**

Voor meer informatie over criteria, procedure, call tekst en alle formulieren:

<http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/wotro/food--business-research/food--business-global-challenges-programme-gcp/food--business-global-challenges-programme-gcp.html>

NATIONAAL

Drie toekenningen in NWO Open Programma

Bron: NWO site actueel nieuws

In het Open Programma heeft het ALW gebiedsbestuur drie projectvoorstellen goedgekeurd. Deze gaan over driedimensionale bewegingen van scholen vissen in Blijdorp, over de afbraak van naald- en loofhout door schimmels, **en over terugdringing van het insecticidegebruik in de landbouw.**

Tipping the system: the difficult transition from chemical towards natural pest control in agriculture Dr. ir. F.J.J.A. Bianchi, WUR:

Gebruik van insecticiden in de landbouw is schadelijk voor nuttige insecten, en werkt zelfversterkend en verslavend doordat de natuurlijke vijanden van plagen worden gedood. Maar de transitie van een gangbare landbouw naar een landbouw zonder pesticiden kan gepaard gaan met belangrijke gewasschade. In deze studie bepalen we hoe de vicieuze cirkel van insecticidegebruik kan worden doorbroken. We doen dat door een meta-analyse van literatuur, wiskundige modelbouw, interviews met boeren met ervaring in het terugdringen van insecticiden, en een experiment op landschapsschaal. Deze multidisciplinaire aanpak identificeert principes om het plaagregulatiesysteem een duurzame ecologische basis te geven, en draagt bij aan duurzaam management van ecosysteemdiensten.

Voor meer informatie: <http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/alw/drie-toekenningen-in-open-programma%5B3%5D.html>.

InnovatiePrestatieContracten (IPC)

Bron: Site RVO

InnovatiePrestatieContracten (IPC) is een subsidie voor samenwerkende mkb-ondernemingen in dezelfde regio, keten of branche die een meerjarig innovatietraject uitvoeren.

Binnen een IPC-verband voeren 10 tot 20 mkb-ondernemingen (collectieve) innovatieprojecten uit, onder begeleiding van een penvoerder (organisatie die statutair de belangen behartigt van ondernemers). Innovatie, samenwerking en kennisoverdracht staan in dit tweejarige IPC-project centraal.

IPC in 2015 en 2016

Minister Kamp (ministerie van Economische Zaken) stelde in 2015 € 3 miljoen beschikbaar om samenwerking en innovatie in het mkb te versterken door de openstelling van de InnovatiePrestatieContracten (IPC) regeling. **Het is de verwachting dat IPC in het voorjaar van 2016 opnieuw opengesteld zal worden. Houd daarvoor deze website goed in de gaten.**

Aanvragen 2015

Voor InnovatiePrestatieContracten 2015 kunt u geen aanvragen meer indienen. De aanvraagperiode is verstreken. Er zijn 26 aanvragen ingediend, waarmee het budget ongeveer 3 maal is overtekend.

Budget

Budget IPC 2015 (€3 miljoen beschikbaar)	Aantal	Totaal gevraagde
Aanvragen ingediend en in behandeling	26	€ 9.967.845
Aanvragen goedgekeurd	0	€ 0
Vrij budget		€ 0

Kijk voor meer achtergrondinformatie over de IPC-regeling op de IPC-projectpagina <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/ipc-project>. Hier vind je ook de handleiding IPC, die u kunt gebruiken bij het voorbereiden van uw aanvraag.

NWO call Solar to Products

Met deze call for proposals bevordert NWO publiek-private samenwerking op het gebied van omzetting van zonne-energie:

<http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/cw/solar-to-products-call-for-proposals/Call+for+Proposals+Solar+to+Products+def+pdf.pdf>

LET OP: indienen vanaf 23 november 12.00 uur

NWO gaat tussen 13 en 23 november 2015 over op het nieuwe online aanvraag- en rapportagesysteem ISAAC. Dit betekent dat u pas vanaf 23 november 12.00 uur een aanvraag kunt indienen voor dit financieringsinstrument. Meer informatie staat in de call for proposals.

Waarvoor

Het doel van dit programma is het zoeken van oplossingen/innovaties die bijdragen aan (verbetering van) de directe of indirecte opslag van zonne-energie door het omzetten van koolstofdioxide en water in chemische bindingen. Bezien vanuit mondiaal perspectief is het uiteindelijke doel van dit programma om tot te komen van een economie die hoofdzakelijk gedreven wordt door energie en materialen van fossiele origine, tot een economie gebaseerd op hoofdzakelijk zonne-energie waarbij materiaalcycli worden gesloten (een circulaire economie).

Voor wie

Aanvragen kunnen worden ingediend door een academische onderzoeker namens een consortium van bedrijven en onderzoekers in dienst van een Nederlandse universiteit of een door NWO erkende instelling.

Wat aanvragen

Het maximale bedrag dat per project kan worden aangevraagd (inclusief projectmanagement) bedraagt 750 duizend euro bij 10% private matching of 900 duizend euro bij 25% private matching. NWO draagt 75% - 90% bij aan de totale (cash) projectkosten, en de deelnemende bedrijven 10% - 25% (cash). De bijdrage van NWO bedraagt nooit meer dan 675 duizend euro.

Wanneer

De sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen is **26 januari, 14.00 uur** (CET)

Voor meer informatie over procedures en criteria en de formulieren: <http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/cw/solar-to-products/solar-to-products.html>

Groenteveredelaar Rijk Zwaan steekt € 110 mln in R&D

Bron: Het Financieele Dagblad 6 november 2015

Rijk Zwaan, een Westlands familiebedrijf dat over de hele wereld groentezaden verkoopt, heeft afgelopen boekjaar maar liefst € 110 mln gestoken in **onderzoek en ontwikkeling** (R&D). De veredelaar gaat de onderzoeksfaciliteiten komend jaar opnieuw uitbreiden in De Lier en Fijnaart.

Dat schrijft de tuinbouwonderneming in het woensdag verschenen jaarverslag 2014/15 dat 30 juni is afgesloten. Het R&D-budget bedraagt bijna 30% van de groepsomzet en ligt ook € 20 mln boven dat van een jaar eerder. Rijk Zwaan roemt Nederland als een *'uitstekende vestigingsplaats dankzij de politieke stabiliteit, de goede infrastructuur, het hoge opleidingsniveau en het stimuleringsbeleid van de overheid'*. Het zelfstandige familiebedrijf is al decennia actief in de ontwikkeling van nieuwe groenterassen. Het verkoopt de zaden in meer dan honderd verschillende landen.

De onderneming behoort met een jaaromzet van € 340 mln tot de mondiale top vijf. Andere vooraanstaande Nederlandse groenteveredelaars zijn Van Zanten en Bejo. Rijk Zwaan zag de omzet afgelopen boekjaar met 9% stijgen. In Nederland zette het bedrijf bijna € 33 mln om. De nettowinst steeg met € 10 mln tot een recordhoogte van € 55 mln.

De verbetering was mede te danken aan positieve koersresultaten en goede verkoopresultaten buiten Nederland. Veruit het grootste deel van de winst wordt in de onderneming gestoken, € 2,5 mln wordt als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.

CBS-cijfers Agrifoodsector: meer toegevoegde waarde en export

Bron: Nieuwsbrief Topsector Agri & Food nummer 28

Onlangs heeft het CBS in het kader van de monitor topsectoren 2015 nieuwe cijfers over de agrifoodsector gepubliceerd. Uit deze cijfers blijkt dat in 2013 de productiewaarde van de sector met 2,4 miljard euro is gestegen naar 127,9 miljard euro. De toegevoegde waarde van de sector is met 1,1 miljard euro gestegen naar 43,9 miljard euro. De export van agrifoodproducten steeg dat jaar met 2 miljard euro naar 57,8 miljard euro.

In 2010 exporteerde de Nederlandse agrifoodsector voor 48,6 miljard euro. Twee jaar later was dit gestegen naar 55,8 miljard en in 2013 werd daar nog 2 miljard aan toegevoegd om op 57,8 miljard euro uit te komen.

Ook de toegevoegde waarde die de sector weet te genereren blijft een stijgende lijn laten zien. Daar waar in 2010 de toegevoegde waarde op 39,9 miljard euro lag, was deze in 2012 al 42,8 miljard euro. In 2013 werd door de sector voor 43,9 miljard euro aan waarde toegevoegd.

Het aantal werkenden in de sector ligt in de laatste CBS-cijfers iets lager dan in het jaar ervoor. In 2013 telde het CBS 636.000 werkenden tegenover 638.000 in 2012. Na een aanvankelijke stijging van 576 miljoen euro in 2010 naar 772 miljoen euro in 2012, zijn de R&D-uitgaven in 2013 teruggelopen naar 688 miljoen euro.

Nadere informatie kunt u vinden in de monitor topsectoren 2015 <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/informatie/beleid/publicaties/papers/archief/2015/151005-monitor-topsectoren-2015.html>.

Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016

The 2016 Conference of the European Innovation Partnership on Water will be held on 10 February 2016 in Leeuwarden, The Netherlands, announced the EIP Water on 27 May 2015.

This third EIP Water Conference builds up on the success of its first two Conferences in 2013 and 2014 in Brussels and Barcelona respectively. In early March 2015 the EIP Water had launched a competition for host cities and Conference partners of its 2016 Conference: the city of Leeuwarden was selected out of five very competitive proposals received from Madrid (Spain), Lund (Sweden), Berlin (Germany), Valetta (Malta) and the finally winning proposal from the province of Fryslân in the Netherlands.

Leeuwarden scored highest in almost all criteria for selecting the host city and Conference Partner such as strong institutional and private sector involvement, political buy-in as well as synergies with ongoing EU research and innovation projects in the water sector. In December 2014, Leeuwarden had already been officially recognized as 'innovative city' in the UN Global Compact Cities Programme; the unique structure of Leeuwarden's WaterCampus with its close cooperation between water technology companies, knowledge centres and governments, are at the hearth of Leeuwarden's participation in this UN programme.

Participants of the one-day EIP Water Conference on 10 February 2016 will be able to find out about these unique features of Leeuwarden as well as attend a series of side events and site visits preceding and following the Conference. As the host city of the 2016 EIP Water Conference, Leeuwarden and its conference partners will benefit from the great visibility of the event within the European water sector and be able to showcase its water and innovation experience.

The EIP Water has taken a central role on the European water innovation landscape, providing a platform for collaboration of all actors in the field of water and innovation. After a successful first EIP Water conference in November 2013 in Brussels, the second EIP Water Conference took place in November 2014 in Barcelona, Europe's Innovation Capital 2014. Over 400 attendees participated in enlightening discussions on connecting water innovation demand and supply, learned about the activities of 25 EIP Water Action Groups, identified opportunities for collaboration and helped shape European water innovation policy. The EIP Water Conference has proven itself as a brilliant opportunity for strengthening pan-European and global networking for boosting innovation in the water sector, and we are confident that the 2016 Conference in Leeuwarden will once again be an outstanding event for the European water sector and contribute to removing innovation barriers and creating opportunities for more water innovation in Europe and globally.

Registration will open in autumn 2015.

Chinees-Nederlands onderzoek krijgt nieuwe impuls

Bron: website NWO actueel nieuws

Het Chinees-Nederlands onderzoek krijgt de komende jaren een nieuwe impuls. Hiertoe ondertekende NWO-voorzitter Jos Engelen vandaag een samenwerkingsovereenkomst met Yang Wei, president van de National Natural Science Foundation of China (NSFC). Het ondertekenen van dit Memorandum of Understanding (MoU) was onderdeel van het staatsbezoek van de koning aan de Volksrepubliek China. De ondertekening vond plaats in de Grote Hal van het Volk in Beijing in aanwezigheid van de Chinese president Xi Jinping en de koning. Later dit jaar zal NWO een tweede MoU ondertekenen met de Chinese Academy of Sciences (CAS). Voor elk onderzoeksprogramma investeert NWO 1,5 miljoen euro per jaar. Aan Chinese zijde wordt een vergelijkbare investering gedaan.

De samenwerking met NSFC en CAS past uitstekend bij de NWO-strategie voor 2015-2018, waarin NWO verder wil inzetten op internationale samenwerking. Jos Engelen is zeer verheugd over deze vernieuwde samenwerking: *"China maakt een razendsnelle ontwikkeling door als het om wetenschappelijk onderzoek gaat. Samenwerkingsprogramma's met China geven Nederlandse wetenschappers toegang tot internationale expertise en infrastructuur van topkwaliteit. Daarnaast stimuleert NWO door deelname aan zulke onderzoeksprogramma's de profilering van de Nederlandse wetenschap in het buitenland."*

Voortbouwen op waardevolle en vruchtbare samenwerking

NSFC is de zusterorganisatie van NWO in China en financiert onderzoekers aan Chinese universiteiten en instituten. Het gezamenlijk onderzoeksprogramma met NSFC stimuleert duurzame samenwerking tussen Nederlandse en Chinese onderzoekers en financiert gezamenlijke onderzoeksprojecten. Jaarlijks wordt een call for proposals uitgebracht: Chinees-Nederlandse onderzoeksteams kunnen dan een gezamenlijke aanvraag indienen. Inmiddels zijn vier bilaterale programma's en één multilateraal programma gestart. In 2015 was het thema van de call for proposals 'Advanced Materials'. **Volgend jaar wordt het thema 'Water'**. Door een nieuwe MoU met NSFC te ondertekenen wil NWO de succesvolle wetenschapssamenwerking voortzetten.

Wetenschappelijke excellentie

Het nieuwe onderzoeksprogramma met CAS past in het verlengde van het JSTP-onderzoeksprogramma, waarin NWO al samenwerkte met CAS en drie andere Chinese partners. Dit programma is in 2009 gestart en loopt in 2015 af. Vanuit het JSTP-programma zijn er meer dan dertig onderzoeksprojecten gestart en vonden er bijna twintig seminars plaats. NWO en CAS willen hun samenwerking komende jaren verder intensiveren en gaan daarom nu een onderlinge MoU aan. Dit jaar is al een eerste call for proposals uitgebracht voor het thema 'Stem Cell Research'. In 2016 zal het thema 'Brain Research' zijn. Met meer dan honderd onderzoeksinstituten en twee universiteiten is wetenschappelijke excellentie leidend voor CAS. CAS staat dan ook hoog in rankings van wetenschappelijke kwaliteit, zoals de Nature Publishing Index.

Meer informatie

Internationaal samenwerken (Aandachtveld):

<http://www.nwo.nl/over-nwo/aandachtvelden/internationaal+samenwerken>

Samenwerking China JSTP (Programma): [http://www.nwo.nl/onderzoek-en-](http://www.nwo.nl/onderzoek-en-resultaten/programmas/samenwerking+china+joint+scientific+thematic+research+programme+%28jstp%29)

[resultaten/programmas/samenwerking+china+joint+scientific+thematic+research+programme+%28jstp%29](http://www.nwo.nl/onderzoek-en-resultaten/programmas/samenwerking+china+joint+scientific+thematic+research+programme+%28jstp%29)

Chinese Academy of Sciences: <http://english.cas.cn/>

Ministers Kamp en Dekker reageren op advies AWTI over ontwikkeling topsectorenaanpak

Bron: website rijksoverheid

Minister Kamp (EZ) en staatssecretaris Dekker (OCW) hebben in een brief aan de Tweede Kamer gereageerd op het briefadvies 'Blijf scherp op continue ontwikkeling topsectorenaanpak' van de **Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWTI)**.

In dit briefadvies staat een aantal observaties over de topsectorenaanpak geformuleerd, vooruitlopend op de evaluatie van de topsectorenaanpak 'Balans van de topsectoren' die de AWTI in 2016 zal opleveren.

De AWTI benadrukt in zijn advies het belang van continuïteit van de topsectorenaanpak, maar geeft ook aan dat er aan een aantal **verbeterpunten** moet worden gewerkt. De AWTI deelt in grote lijnen de topsectorenaanpak en ziet dat er vooruitgang en resultaten worden geboekt. De punten die volgens het AWTI kunnen worden verbeterd en waar aan zal moet worden gewerkt, zijn:

- het ontbreken van prikkels voor financiering van cross-sectorale thema's; en
- de TKI-toeslag regeling, is te weinig aantrekkelijk en het budget is te versnipperd.

De raad is verder positief over de vergrote betrokkenheid van de regio's en hogescholen bij de topsectorenaanpak. Zo is de samenwerking tussen Rijk en regio op de regeling Mkb Innovatiestimulering Topsectoren (MIT) uitgebreid, waardoor in 2015 ruim € 50 miljoen beschikbaar is gekomen voor de MIT. Ook zijn regio's via de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen meer betrokken bij de Vroege Fase Financiering en Investor Relations.

Verder benoemt de AWTI **de stijging van het aantal betrokken mkb-ondernemingen bij de aanpak**. Van de ongeveer 5000 deelnemende bedrijven aan Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI's) is circa 90% afkomstig uit het mkb. Bijna 23.000 bedrijven, waarvan 97% mkb, maken gebruik van fiscale regelingen voor innovatie (WBSO/RDA). Ten slotte is de AWTI te spreken over de toenemende aandacht van de topsectoren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen.

Aanmoediging

Kamp en Dekker zien de adviesbrief van de AWTI als aanmoediging om de topsectorenaanpak voort te zetten en het beleid verder te ontwikkelen. Zij zijn voornemens om de positieve ontwikkelingen verder uit te bouwen, zoals de stijging van het aantal deelnemende mkb-ondernemingen. Komend jaar zal worden ingezet op een verdere groei van de betrokkenheid van het mkb door het verbinden van de mkb-ondernemingen die aan de MIT-regeling deelnemen, en het vergroten van de synergie met de regionale initiatieven.

Voor de reactie op de verbeterpunten zie:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/27/kamerbrief-met-reactie-op-advies-over-ontwikkeling-topsectorenaanpak>

Adviesraad: 'Topsectoren missen prikkels om samen te werken'

Bron: Het Financieele Dagblad 21 oktober 2015

De financiering van de topsectoren moet op de schop. Dat schrijft adviesraad AWTI in een brief aan minister Kamp (Economische Zaken) en staatssecretaris Dekker (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), die woensdag wordt gepubliceerd. **Er zijn nu te weinig financiële prikkels om bedrijven en kennisinstellingen uit verschillende topsectoren met elkaar te laten samenwerken.**

Samenwerking is volgens de adviesraad cruciaal omdat nieuwe technologieën de grenzen tussen sectoren als hightech, voeding en energie doen vervagen. De negen topsectoren, die in 2011 zijn opgericht, zijn volgens de adviesraad vooral druk met hun eigen agenda. Ze willen wel met andere sectoren samenwerken, maar de financiering van deze gezamenlijke projecten komt maar moeilijk van de grond.

Ook is er steeds minder publiek geld beschikbaar. In 2014 is er door de topsectoren naar schatting € 814 mln geïnvesteerd in samenwerkingsprojecten tussen bedrijven en kennisinstellingen, zo blijkt uit gegevens van EZ. Daarvan was 44% afkomstig van het bedrijfsleven.

Maatschappelijk verantwoord innoveren richt zich vanaf 2016 op alle topsectoren

Bron: NWO site actueel nieuws

Het **onderzoeksprogramma Maatschappelijk verantwoord innoveren (NWO-MVI)** is vanaf 2016 verbreed naar alle topsectoren, nu de topsectoren Creatieve Industrie en Logistiek ook ruimte hebben gemaakt voor MVI-onderzoek. Met ruim 6 miljoen euro heeft NWO-MVI daarmee een prominente plaats in de NWO-bijdrage aan het Nederlandse Kennis- en Innovatiecontract voor 2016 en 2017. De ondertekening van het Innovatiecontract vond plaats op 5 oktober.

Het doel van NWO-MVI is **vroegtijdig onderzoek** doen **naar ethische en maatschappelijke vraagstukken bij innovatie**, zodat hiermee in het ontwerpproces rekening kan worden gehouden. Afgelopen voorjaar zijn 17 nieuwe onderzoeksprojecten gestart, waarbij in alle gevallen ten minste één private partner betrokken is die de NWO-financiering aanvult. Via de zogeheten valorisatiepanels, waarin de resultaten worden besproken met directe belanghebbenden inclusief bijvoorbeeld beleidsmakers en eindgebruikers, is het onderzoek bovendien verankerd in de maatschappij. Zo kunnen de behaalde resultaten ook daadwerkelijk worden toegepast.

Voor alle topsectoren

NWO-MVI is van start gegaan als een samenwerking tussen een zestal departementen en NWO. In 2012-2013 is een pilot gestart om het programma te verbinden aan de topsectorenaanpak, waarna in 2014-2015 besloten is tot een verbreding naar zeven topsectoren. Vanaf 2016 is NWO-MVI betrokken op alle topsectoren. Het onderzoek richt zich op specifieke onderwerpen die binnen één of enkele topsectoren spelen, **zoals synthetische biologie, energiesystemen, watermanagement, smart cities.**

Onderwerpen die voor meerdere topsectoren tegelijk relevant zijn, zoals vertrouwen in moderne technologie, duurzame ontwikkeling, MVI-ondernemerschap (maatschappelijk verantwoord omgaan met innovaties door bedrijven en organisaties)

Internationale samenwerking

NWO-MVI sluit aan bij de Europese Societal Challenges, waarin Responsible Research & Innovation leidend is. In de komende periode wordt het programma internationaal uitgebouwd, onder meer door conferenties en versterkte internationale samenwerking.

Voor meer informatie: <http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2015/gw/prominente-plaats-mvi-programma-in-innovatiecontract.html>

REGIONAAL

Provincie Gelderland steekt € 100 mln in 'meer groei, meer banen'

Bron: Het Financieele Dagblad 19 november 2015

De provincie Gelderland wil het '**broos herstel van de regionale economie versterken**' door de komende vier jaar in totaal **€ 100 mln** te steken in **duurzame innovatie, internationalisering en verbetering van het vestigingsklimaat**. Dat blijkt uit de zogenoemde startnotitie economie met als motto 'meer groei, meer banen!' van de Gelderse Gedeputeerde Staten. Het middenen kleinbedrijf wordt als '*motor van de Gelderse economie*' een centrale rol toegedicht.

Volgens de startnotitie scoort Gelderland goed met de gemeenten Wageningen, Nijmegen en Papendal als centra van respectievelijk **food, health en sport**. Volgens gedeputeerde Michiel Scheffer staan in Gelderland 'te veel mensen aan de kant'. 'Dat gat moeten we samen dichten.'

'Uit de crisis, aan het werk.'

In de notitie is '**duurzaam**' het kernwoord. 'Het is noodzakelijk een duurzaam economisch systeem te ontwikkelen, dat zich richt op **hergebruik van grondstoffen en duurzame innovatie**,' aldus een persbericht over de notitie. De binnenlandse afzetmarkt zal volgens de notitie voor Gelderse bedrijven de komende jaren nog maar beperkt groeien.

Kansen voor groei liggen buiten de grenzen. Vooral in het mkb worden nog te veel kansen voor import en export gemist. 'Door te investeren in de internationale concurrentiekracht van het mkb wil de provincie Gelderse bedrijven helpen hun kansen op de wereldmarkt te verzilveren.'

Provincie Zuid-Holland: Extra geld naar biobased economie

Bron: website provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft als ambitie om de overgang naar een biobased economie te versnellen. Wat is er voor nodig om biomassa de plaats te laten innemen van fossiele grondstoffen in allerlei productieprocessen? Hoe zorgen we ervoor dat biomassa een substantiele rol krijgt bij de vervaardiging van (transport)brandstoffen? Dat lukt alleen als overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven beter samenwerken. Daarom stelt de provincie twee netwerksubsidies van elk €300.000 beschikbaar, dus €600.000 in totaal.

De subsidies zijn bedoeld om samenwerking te bevorderen waardoor innovaties toepassing vinden in marktrijpe producten. De innovatie kan van een kennisinstelling komen, maar ook van een starter of een gevestigd bedrijf. Het gaat om cofinanciering tot een maximum van 40%. Kennisinstellingen en bedrijven dragen samen de resterende 60% bij, meestal in de vorm van beschikbaar gestelde arbeid, materialen of faciliteiten.

Plantinhoudstoffen

Biomassa gaat een steeds grotere rol spelen bij de productie van bijvoorbeeld medicijnen, cosmetica en smaakstoffen. Planten en bomen worden speciaal voor hun 'plantinhoudstoffen' geteeld. Soms gaat het om traditionele teeltgewassen, soms om wilde gewassen. De eerste netwerksubsidie komt ten goede aan het bevorderen van dit soort hoogwaardige toepassingen.

De biodiversiteit in de wereld is nog grotendeels een onontgonnen goudmijn, waardoor er veel mogelijkheden zijn voor bedrijven, overheden en kennisinstellingen om tot nieuwe productmarktcombinaties te komen. Hierdoor ontstaan nieuwe verdienmodellen voor de Zuid-Hollandse greenports.

Groene chemische bouwstenen

Biomassa gaat steeds vaker steenkool, olie en aardgas vervangen bij de productie van brandstoffen, kunststoffen, bouwmaterialen en verpakkingsmiddelen. We spreken van 'groene chemische bouwstenen'. De tweede netwerksubsidie komt ten goede aan het bij elkaar brengen van partijen die een rol spelen bij het ontwikkelen en toepassen van groene chemische bouwstenen, onder meer afkomstig uit hout. Met de subsidie wordt verder het LaunchLab van Yes!Delft uitgebreid zodat ook biobased ondernemers gebruik kunnen maken van deze voorziening.

Biobased Delta

De provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland willen gezamenlijk uitgroeien tot een mondiale topregio op het gebied van de biobased economie. Ze werken samen onder de vlag Biobased Delta. De Stichting Biobased Delta Zuid-Holland ontvangt de netwerksubsidies en zorgt voor een verantwoorde besteding van het geld. De stichting richt zich in het bijzonder op de thema's '*Plantinhoudsstoffen uit de tuinbouw*' en '*Groene chemische bouwstenen*'.

De netwerksubsidies voor het eerste thema worden besteed in samenwerking met het Kenniscentrum Plantenstoffen. De netwerksubsidies voor het tweede thema worden besteed in samenwerking met het publiek-private programma BE-Basic.

Nieuwe subsidie voor het mkb in Noord-Nederland

Bron: PNO consultants

Versneller Innovatieve Ambities (VIA) vervangt populaire NIOF-subsidie. Het mkb in Noord-Nederland kan waarschijnlijk vanaf eind oktober gebruikmaken van financiering voor zijn innovaties. Met de VIA-regeling (Versneller Innovatieve Ambities) stimuleren de provincies Drenthe, Groningen en Friesland namelijk innovatie en valorisatie in de regio.

Mkb lost uitdagingen op met VIA-subsidie

De VIA-subsidie is een opvolger van de populaire NIOF-regeling (Noordelijke Innovatie & Ondersteuningsfaciliteit) en richt zich op experimenteel onderzoek- en ontwikkelingsprojecten van producten, diensten en procedés die een bijdrage leveren aan een of meerdere maatschappelijke uitdagingen van de regio:

- zekere, schone en efficiënte energie;
- schone, veilige watervoorziening;
- gezondheid, demografie en welzijn;
- voedselzekerheid, duurzame landbouw en bio-economie;

Daarnaast is een apart budget beschikbaar voor projecten die de CO₂-uitstoot verminderen en daarmee een koolstofarme economie stimuleren.

VIA-subsidie voor innovatieondersteuning en/of bouw prototype

De provincies zijn gezamenlijk van mening dat als het mkb zich, met behulp van subsidie, op bedrijfsniveau ontwikkelt, dit een positieve uitwerking heeft op de regio. Bijvoorbeeld op het gebied van economische ontwikkeling, innovatie, duurzaamheid en de ontwikkeling van werkgelegenheid. Projecten die dus passen binnen de kaders van deze subsidie kunnen rekenen op financiering voor het inschakelen van een onafhankelijke organisatie die deskundig is op het gebied waarvoor subsidie wordt aangevraagd en voor de materialen die nodig zijn voor de bouw van het prototype. Het subsidiepercentage bedraagt 35% voor een enkel aanvragend mkb en 50% voor een samenwerkingsverband van mkb's.

Het aanvragen van de subsidie kan, zoals eerder gezegd, naar verwachting vanaf eind oktober. Organisaties die eerder dit jaar hebben gebruikgemaakt van de MIT-regeling (MKB Innovatiestimulering Regio en Topsectoren) kunnen de VIA-subsidie overigens inzetten als vervolg van het haalbaarheidsproject dat zij hebben uitgevoerd.

Internationale aandacht voor Overijsselse Agro&Food innovaties

Een eiwitrijk product, allergenenvrij ingrediënt, duurzame technologie of een slimme verpakking. Provincie Overijssel biedt Overijsselse ondernemers in de agro&food industrie de mogelijkheid om innovaties nationaal en internationaal onder de aandacht te brengen via DutchFoodInnovations.com.

De agro&foodsector in Overijssel levert een belangrijke bijdrage aan de uitdagingen waar de wereld voor staat: gezonde voeding voor iedereen, duurzaam geproduceerd. Daarnaast is de sector van aanzienlijke betekenis voor de regionale economie en de werkgelegenheid. Het delen van deze kennis en ervaring verdient alle aandacht.

Innovatieprofielen

Provincie Overijssel biedt bedrijven in Overijssel de mogelijkheid tot het -kosteloos- laten schrijven en plaatsen van hun innovatieprofielen op de site www.dutchfoodinnovations.com. Deze site vormt een waardevolle bron voor buitenlandse organisaties die op zoek naar kennis en innovatie in Nederland. Tegelijkertijd biedt de site innovatieve bedrijven in Overijssel een uitstekende wereldwijde profileringsmogelijkheid.

Koploper

Eddy van Hijum, gedeputeerde Economie, provincie Overijssel: *"De duurzame ontwikkeling van de agro&foodketen neemt een centrale plek in in ons economische beleid. Samen met bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere maatschappelijke partijen willen we koploper zijn en Overijssel positioneren als proeftuin en etalage voor duurzame ontwikkeling en nieuwe ketenconcepten. Om hiermee de concurrentiepositie van de gehele keten te versterken en de kwaliteit van de leefomgeving te vergroten."*

Inschrijving mogelijk tot 10 oktober

Aanmelden of voordragen van een innovatie is mogelijk per e-mail via: info@dutchfoodinnovations.com . De site DutchFoodInnovations.com is een initiatief van Food Valley NL <http://www.foodvalley.nl/> . In opdracht van provincie Overijssel helpt Food Valley NL bij het schrijven en publiceren van innovaties op deze site.